

Využití korpusů

při výuce češtiny jako cizího jazyka

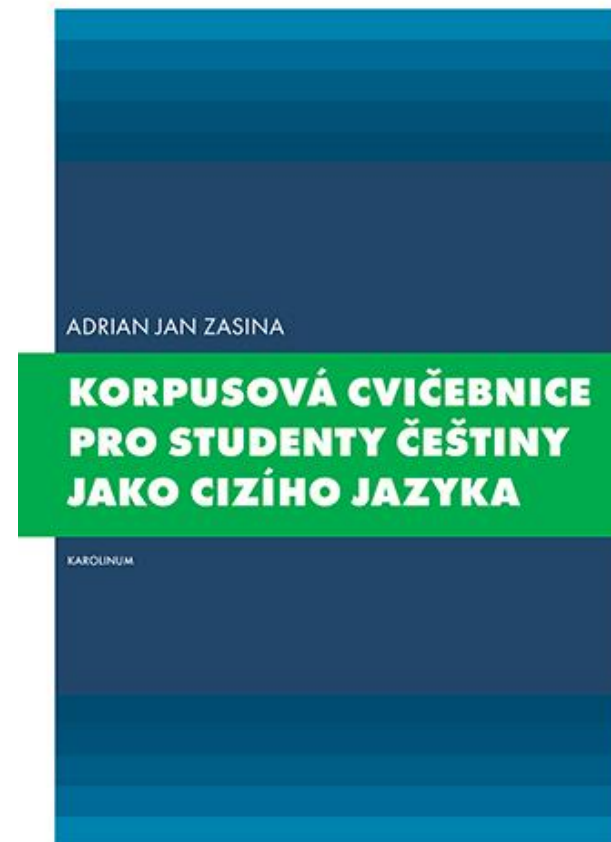
PLIN022

ÚKOL 4 – Gramatický rod

Gramatický rod substantiv

- v učebnicích rozlišování podle zakončení substantiva (viz Holá 2004, 2016)
- problém u méně frekventovaných typů

- určování gram. rodu podle kontextu
- A. Zasina: Korpusová cvičebnice..., cv. 20.

L. Holá: New Czech Step by Step (2004)

a) Nouns with majority endings (about 75 %):

student, kamarád, tygr

consonant

banán, sýr, jogurt

consonant

káva, voda, majonéza

-a

auto, pivo, rádio

-o

b) Nouns with minority endings (about 25 %):

kolega, soudce

-a (rarely)
-e (rarely)

chleba

-a (an exception)

televize, policie,
kancelář

-e (very often)
consonant

nádraží, dítě, muzeum

-í, -e / -ě (not very often)
-um (loanwords)

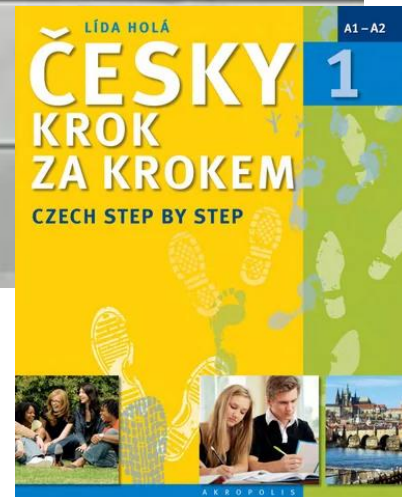
**New
Czech
Step
by
Step**
Lída Holá

L. Holá: Česky krok za krokem (2016)

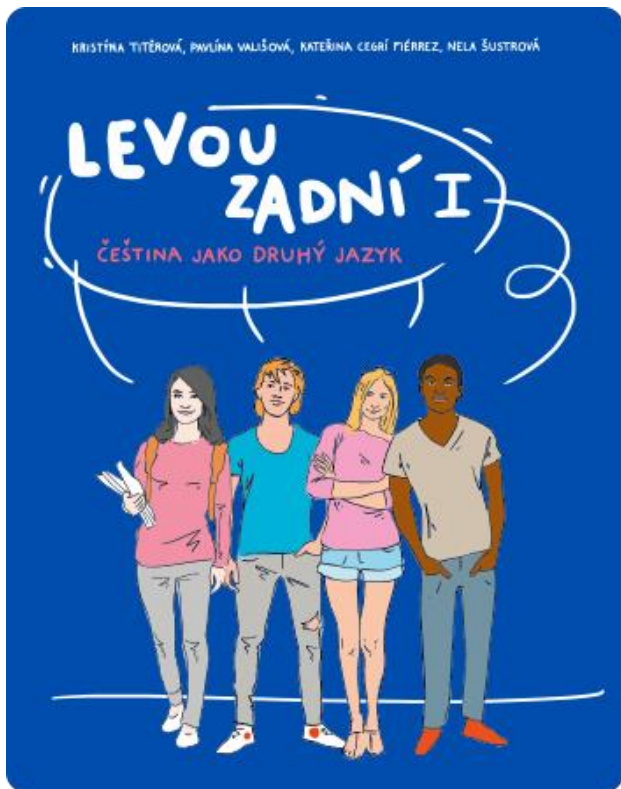
When a word ends in a consonant, it is	76.9 % masculine (doktoř doctor, lékař medical doctor, obchod shop, počítač computer) 20.5 % feminine (kancelář office, tramvař tram) 2.6 % neuter (centrum centre, muzeum museum)
When a word ends in -a, it is	6.9 % masculine (kolegá colleague, turista tourist) 92 % feminine (škola school, kavárna cafe) 1.1 % neuter (only loan words, e.g. téma theme)
When a word ends in -o, it is	0.7 % masculine (only loan words, e.g. gigol gigolo, macho macho) 99.3 % neuter (divadlo theatre, kino cinema)
When a word ends in -e/-ě*, it is	3 % masculine (průvodce guidebook) 89 % feminine (restaurace restaurant, kolegyně colleague) 8 % neuter (letišťe airport, parkoviště car park, kuře chicken)
When a word ends in -í, it is	0.5 % masculine (recepční receptionist) 0.5 % feminine (recepční receptionist, pan Mrs., Madam) 99 % neuter (nádraží station, náměstí square)

*Nouns ending in -ice and -yně are mostly feminine. Words ending in -iště are always neuter.
Compiled by SYN2015

Levou zadní I

<https://ceskylevouzadni.cz/ucebnice>

5

5 Opakujte 4. pád a jeho pravidla. Doplňte tabulku:

	rod	1. pád je/jsou...	4. pád Mám rád/a...	pravidla
JEDNOTNÉ ČÍSLO	MUŽSKÝ neživotný	dobry salát	dobr___ salát	1. pád = 4. pád
	MUŽSKÝ životný	dobry losos	dobrého lososa	ý → ého souhl. + a
	ŽENSKÝ	dobrá ryba	dobr___ ryb___	á → ___ a → ___
		dobrá rýže	dobr___ rýž___	á → ___ e → ___
	STŘEDNÍ	dobré mléko	dobr___ mlék___	1. pád = 4. pád
		dobré ovoce	dobr___ ovoc___	1. pád = 4. pád
MNOŽNÉ ČÍSLO	MUŽSKÝ	dobré banány	dobr___ banán___	1. pád = 4. pád
	ŽENSKÝ	dobré limonády	dobr___ limonád___	
	STŘEDNÍ	dobrá jablka	dobr___ jablk___	

5.a Jaké jídlo a pití ze cvičení 1 máte/nemáte rádi? Máte na něco alergie?

Mám rád/a _____

Nemám rád/a _____

Mám alergie na _____

Nebo jsem viděla zajímavý věc, taky jsem fotografovala (A2)

Mobil je nedaležity věc pro mě . (A2)

Jíný věc je že v Finsku všichni zujou se boty , když vystoupíme na domu . (B1)

Ale každý věc má druhou stranu , taký je tam nějaká falešná reklama. (B1)

20. Podívejte se na konkordance a na jejich základě určete rod slov: kancelář, židle, výprodej, tříšť, snídaně.

Organizovaný nepořádek miluju . To by se mi v normální	kanceláři	nikdy nepovedlo , to by se kolegům asi ani nelíbilo
otázkami městského plánování a rozdělování zdrojů .	Kancelář	měla v Lanceheimu . Já jsem žádal o místo na
není , “ vysvětluje . Pražská strojírna letos otevřela novou	kancelář	ve Spojených státech v Kalifornii . „ Dříve jsme tam
papíru . „ Koukněte , co mi právě přišlo do	kanceláře	. “ „ Povězte mi to . “ „ Výpověď
průmyslových zón . Zástupci firem častěji volají i realitním	kancelářím	. „ Pozorujeme vyšší zájem firem o byty . Chtějí
Na chodbě se válí bůhvíkolik rozebraných stolů . A tvoje	kancelář	je celá oblepená žlutými papírky . Kde jsi ? Copak
hlavou a rozhlédl se po místnosti . „ Máte pěkné	kanceláře	, pane Lööwe . Ta kouřová stěna je prostě ,
dveřmi do liduprázdné místnosti . „ Tohle není moje	kancelář	, “ vysvětlila Vivi Sundbergová . „ Ale můžeme tu
jsem ji , aby se posadila . Sedla si na	židli	a ruce sevřela mezi koleny . „ Povězte nám o
velký jídelní stůl ? Pořídte si kolem něj různé typy	židlí	. Místo , kde trávíte s rodinou nejhezčí chvíle z
koleček . Cena 5 799 Kč . Zuiver . Otočná	židle	0446 A vkusně doplní stylovou pracovnu . Látku na sedák
švu to zrovna neprospívalo . Afghánky totiž nesedí na	židlích	. Doma většinou žádný nábytek nemají . Jen perské
hovorů a poměřit s ním síly . Zaklonil se na	židli	. Zklamaný . „ Nudíte mne , Sebastiane . Nebývalo
nařídil . Vedl mě ke stolu , kde zůstala jedna	židle	prázdná . Vtlačil mě na ni a začal mě znovu
se z neklidného spánku celý prochladlý . Debbie seděla na	židli	naproti a pozorovala mě . Trhl jsem sebou a protáhl

Gramatický rod

- Cv. 22: Jaký rod mají **substantiva**, která končí na **-ář**?
Lze nějak určit, který gramatický rod převažuje?
- Zadejte do korpusu dotaz **.+ář** (povolte regulární výrazy)
a podívejte se na jednotlivé rody.

Korpus: syn2020

Hledat v korpusu

syn2020 ★

Pokročilý dotaz | Klávesnice | Předchozí dotazy | Interpretace dotazu

.+ář

TIP Barevně zvýrazněný token s otazníkem v jednoduchém dotazu znamená možnost upřesnit jeho interpretaci. Použijte CTRL/Command a klik pro aktivaci. ([další tip](#))

Upřesnit parametry

Shoda velikosti písmen Povolit regulární výrazy Výchozí atribut: lemma | sublemma | word

- Použijte *Filtr > Pozitivní* (jednotlivé rody)
- vyberte *Pokročilý dotaz*
- vložte tag
 - [tag="..F.*"] femininum (F)
 - [tag="..M.*"] mask. animatum (Ma)
 - [tag="..I.*"] mask. inanimatum (Mi)
 - [tag="..N.*"] neutrum (N)
- nastavte rozsah od 0 do 0 (=KWIC)
- *Frekvence > Lemmata*

Aplikovat operaci "pozitivní filtr"

Pokročilý dotaz | Vložit tag | Vložit 'within' | Klávesnice | Předchozí dotazy

[tag="..F.*"]

TIP Barevně zvýrazněný token se symbolem ozubeného kolečka má pozměněné parametry na základě vaší interakce. Použijte funkci 'interpretace dotazu' pro podrobnější informace. ([další tip](#))

Upřesnit parametry

Rozsah hledání od: do: včetně KWIC Zvýraznění shody:

Výchozí atribut:

[tag="..M.*"]

[tag="..I.*"]

[tag="..F.*"]

1 / 13 (celkem: 615 položek) Sdílet tabulku

1 / 2 (celkem: 65 položek) Sdílet tabulku:

	Filtr	lemma	Freq ▼	i.p.m.
1	p / n	čtenář	9 289	76,93
2	p / n	novinář	6 738	55,8
3	p / n	brankář	3 973	32,9
4	p / n	farář	1 822	15,09
5	p / n	rybář	1 821	15,08
6	p / n	záchrannář	1 817	15,05
7	p / n	funkcionář	1 450	12,01
8	p / n	akcionář	1 388	11,5
9	p / n	farmář	1 320	10,93
10	p / n	veterinář	955	7,91
11	p / n	návrhář	949	7,86
12	p / n	primář	918	7,6
13	p / n	miliardář	893	7,4
14	p / n	Kolář	844	6,99
15	p / n	taxikář	840	6,96
16	p / n	vývojář	839	6,95
17	p / n	hospodář	715	5,92
18	p / n	odborář	698	5,78
19	p / n	legionář	687	5,69
20	p / n	kovář	614	5,09

	Filtr	lemma	Freq ▼	i.p.m.
1	p / n	scénář	4 700	38,92
2	p / n	polštář	3 262	27,02
3	p / n	komentář	3 229	26,74
4	p / n	seminář	2 895	23,98
5	p / n	kalendář	2 604	21,57
6	p / n	oltář	1 988	16,46
7	p / n	formulář	1 658	13,73
8	p / n	exemplář	1 167	9,67
9	p / n	honorář	860	7,12
10	p / n	diář	680	5,63
11	p / n	žalář	470	3,89
12	p / n	depozitář	396	3,28
13	p / n	adresář	393	3,26
14	p / n	inventář	314	2,6
15	p / n	mobiliář	223	1,85
16	p / n	sekretář	221	1,83
17	p / n	stacionář	164	1,36
18	p / n	itinerář	136	1,13
19	p / n	kalamář	124	1,03
20	p / n	herbář	105	0,87

Frekvenční seznam

Zobrazení v grafech [Tabulkové zobrazení](#)

Zobrazit konfidenční intervaly

1 / 1 (celkem: 6 položek) Sdílet tabulku:

	Filtr	lemma	Freq ▼	i.p.m.
1	p / n	tvář	35 529	294,24
2	p / n	kancelář	12 103	100,23
3	p / n	svatozář	281	2,33
4	p / n	zář	221	1,83
5	p / n	Psáře	2	0,02
6	p / n	Menhiry-tvář	1	0,01

[tag="..N.*"]

Korpus: [syn2015](#) | Dotaz: [*ář](#) (137 442 výskytů) ▶ Pozitivní filtr: [..N.*](#) ~ [Podrobnosti](#)

Výskytů: 0 | i.p.m.: 0 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: - | Výsledek je setříděn

Výběr řádků: [základní](#) ▼